

Nr 182.

Av herr Severin i Stockholm, om rätt för skattskyldig att vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för gåvor till flygvapnets hjälpfond.

På hemställan av bevillningsutskottet, betänkande nr 20, beslöt 1938 års riksdag i anledning av de likalydande motionerna I: 94 och II: 188 att skattskyldig, som under något beskattningsår, för vilket taxering verkställdes åren 1939—1941, till staten eller försvarsförening lämnat gåva för luftvärnet, skulle äga rätt att vid taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt från sammanlagda beloppet av sina inkomster från olika förvärvskällor åtnjuta avdrag med belopp, motsvarande vad han under beskattningsåret utgivit såsom sådan gåva. Förordning härom utfärdades den 3 juni 1938 (nr 225).

Vid 1939 års riksdag beslöts i anledning av de likalydande motionerna I: 211 och II: 314 samt på hemställan av samma års bevillningsutskott, betänkande nr 20, enahanda skattefrihet för skattskyldig, som under något beskattningsår, för vilket taxering verkställdes åren 1940 och 1941, lämnat gåva för luftskyddet till staten eller luftskyddsförening. I överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdades den 19 maj 1939 särskild förordning i detta ämne (nr 189).

I anledning av vid 1941 års riksdag väckta motioner, nämligen I: 95 om fortsatt skattefrihet för gåvor till luftvärnet och luftskyddet under beskattningsår, för vilket taxering komme att äga rum efter 1941 års utgång, ävensom de likalydande motionerna I: 54 och II: 45 samt motionen II: 136 angående skattefrihet jämväl för gåvor till hemvärnet, beslöts på hemställan av 1941 års bevillningsutskott, betänkande nr 17, att skattefrihet skulle gälla för gåvor till luftvärnet, luftskyddet och hemvärnet vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dock endast beträffande gåvor, som lämnades under beskattningsår, för vilket taxering skulle äga rum åren 1942 och 1943. Bestämmelser härom återfinnas i förordningen den 30 maj 1941 (nr 307).

Slutligen har i enlighet med riksdagens skrivelse 1942: 286 förordning utfärdats den 19 juni 1942 (nr 377) angående enahanda skattefrihet vid taxering år 1943 för gåvor till sjövärnsskåren m. m.

Sedan »Bestyrelsen för Flygvapnets dag 1942» till chefen för flygvapnet överlämnat behållningen, kronor 225.440: 97, av en insamling, som ägt rum för sådana behövande, vilkas hjälpbehov föranletts av olyckor i direkt

samband med flygtjänst inom det svenska flygvapnet, har av chefen för flygvapnet bildats en stiftelse, benämnd »Stiftelsen Flygvapnets Hjälpfond» och med ändamål att med insamlade medel och övriga gåvor, som kunna tillfalla stiftelsen, utöva hjälpverksamhet enligt de riktlinjer, som varit gällande för nyssnämnda insamling.

Stiftelsens stadgar hava fastställts av chefen för flygvapnet, och dess styrelse utgöres enligt dessa av, förutom chefen för flygvapnet, ordförande, fyra ledamöter och tre suppleanter, vilka enligt stadgarna skola utses av Kungl. Maj:t.

Stiftelsen har efter sin tillkomst fått emottaga vissa gåvor från enskilda, men i allmänhet hava gjorda utfästelser icke kunnat emottagas, enär donatorerna förenat sina utfästelser med villkor att få åtnjuta skattefrihet för gåvorna. Stiftelsen skulle kunna tillföras betydande belopp från företag och enskilda, därest för till densamma överlämnade belopp finge göras avdrag vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, motsvarande det, som för närvarande må ske för gåvor till luftvärnet, till luftskyddet eller sjövärnsskåren.

Det kan emellertid synas, som om gåvor till dessa senare ändamål mera direkt komma försvaret och därmed staten själv tillgodo, medan gåvor till nu omhandlade stiftelse närmast skulle sätta denna i stånd att utöva social hjälpverksamhet bland en viss krets av hjälpbehövande och alltså de skäl, som åberopats för skattefrihet för gåvor till luftvärn etc., icke kunna åberopas som skäl för skattefrihet för gåvor till denna stiftelse.

Detta betraktelsesätt är emellertid icke riktigt.

Enligt gällande bestämmelser få visserligen den vid flygvapnet fast anställda personalen och dess efterlevande anses någorlunda väl tillgodosedda i händelse av olycksfall under flygtjänsten. De värnpliktiga och deras anhöriga åtnjuta däremot ett ytterst otillräckligt ekonomiskt skydd för den händelse den värnpliktige skulle ådraga sig svårare skador eller avlida på grund av olycksfall under tjänsten.

Erfarenheten har också givit vid handen, att denna omständighet verkar starkt hämmande på rekryteringen av flygvapnets flygande värnpliktiga personal, väl icke så att dessa värnpliktiga närmare överväga de större risker för dem själva, som äro förenade med tjänsten vid denna försvarsgren i jämförelse med tjänsten vid övriga försvarsgrenar, men så att de värnpliktiga av omsorgen om sina anhöriga och övertalade av dem avhålla sig från att anmäla sig till flygtjänst.

Det får anses klarlagt, att därest väsentligt ökade ersättningar kunde beredas de värnpliktiga eller deras anhöriga efter olycksfall under flygning, detta skulle medföra, att de värnpliktigas villighet att undergå den riskfyllda utbildningen vid flygvapnet skulle ökas och flygvapnets krigsduglighet kraftigt befordras.

Nu ifrågavarande gåvor komma alltså direkt försvaret tillgodo och kunna anses befrämja väsentligen samma ändamål som gåvor till luftskyddet etc.

Det kan ej heller med fog göras gällande att ett bifall till denna motion skulle medföra att gåvor till ett flertal ändamål borde bli skattefria. Med något enstaka undantag torde nämligen inom övriga försvarsgrenar icke föreligga någon form av tjänstgöring, som ens tillnärmelsevis är så riskfylld som flygtjänsten eller där olyckor med dödlig utgång eller eljest av svårare beskaffenhet äro så ofta förekommande, att nära nog varje krigsman, som deltagar i sådan tjänst, får räkna med skador eller dödsfall som en mycket sannolik möjlighet.

På grund av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte för sin del besluta antaga en författning av innehåll, att skattskyldig, som under beskattningsår, för vilket taxering verkställes åren 1944 och 1945, till Stiftelsen Flygvapnets Hjälpfond lämnat gåva avsedd för dess verksamhet, äger att vid taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, jämte avdrag som avses i 4 § i nämnda förordning, från sammanlagda beloppet av sina inkomster från olika förvärvskällor åtnjuta avdrag med belopp motsvarande vad han under beskattningsåret utgivit såsom sådan gåva.

Tillika hemställes,

att vederbörande utskott ville utarbета förslag till erforderlig författningstext.

Stockholm den 23 januari 1943.

Frans Severin.